

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Kulisityné dr. Juhász Mária ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított és az Egre Munkaügyi Bíróság 6.M.96/2009/8. számú ítéletével elbírált perében az említett számú jogerős határozat ellen a felperes és az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság az Egre Munkaügyi Bíróság 6.M.96/2009/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati
eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 36.000
(Harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes őstermelőként 4091 négyzetméter nagyságú szőlőültetvényt művelt. 2007-ben a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál kezdeményezte a szőlő kivágását, de kérelme elutasításra került. A felperes ismételt kezdeményezésére a Hivatal 2008. szeptember 18-ára ellenőrzést tűzött ki.

A felperes és az ... Zrt. közötti szolgáltatási szerződés alapján a szüret időpontját a Zrt. jelölte ki, 2008. szeptember 16-án a családi szüret az esőzés miatt elmaradt, ezért a 2008. szeptember 18-ai szüretre a szüretelőket a Zrt. szervezte meg.

E napon az alperes elsőfokú hatósága munkaügyi ellenőrzést tartott és megállapította, hogy felperes és a munkavégzés közben talált nyolc munkavállaló között munkaviszony állt fenn. Kötelezte a felperest az Mt. szabályainak betartására, a bejelentési kötelezettség visszamenőleges teljesítésére és 560.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta. Az elsőfokú határozat indokolása szerint, bár a felperes a nyolc munkavállalót alkalmi munkavállalói könyvvel kívánta foglalkoztatni, ám az AM könyvekbe történt

bejegyzés hiányában alkalmi foglalkoztatásnak minősülő jogviszony a felek között nem jöhetett létre.

Az alperes másodfokú hatósága az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését kérte.

Az Egri Munkaügyi Bíróság 6.M.96/2009/8. számú ítéletével az alperes másodfokú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - megváltoztatta, és a munkaügyi bírság összegét 240.000 forintra leszállította.

A munkaügyi bíróság a tényállást annyiban kiegészítette, hogy a helyszíni ellenőrzés során munkát végző személyek a munkavégzésben nem konkrétan a felperessel, hanem az ... Zrt. megbízottjával állapodtak meg, és munkájukat a saját munkaeszközeikkel végezték.

A munkaügyi bíróság tényként állapította meg, hogy 2008. szeptember 18-án az AM könyvek kitöltése a munkakezdekor nem történt meg, ezért az AM könyv megfelelő kitöltése nélkül nem lehetett jogszerűen létrejötnék tekinteni az alkalmi foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt. Utalt arra, hogy a bírság összegének mérlegelésekor az alperes figyelembe vette, hogy a felperes egy jogszabályi rendelkezést sértett meg nyolc munkavállaló vonatkozásában, míg bírságcsökkentő tényezőként értékelte a felperes együttműködő magatartását, valamint azt, hogy az ellenőrzés hatására eleget tett bejelentési kötelezettségének.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint azonban az alperes nem vette figyelembe a felperes egyéb személyes körülményeit, így nyugdíjas voltát, a szőlőterület fél hektárt el nem érő nagyságát, annak csekély jövedelmezőségét, a felperes alacsony összegű nyugdíját, és mozgáskorlátozottságát. Mindezekre tekintettel csökkentette a kiszabott bírság összegét.

A jogerős ítélet ellen a felperes és az alperes is felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet és az alperesi határozatok hatályon kívül helyezését, másodlagosan az alperes, harmadlagosan a munkaügyi bíróság új eljárásra utasítását kérte. Előadta, hogy a szüretelőket a termeltető biztosította, akik a munkához a magukkal hozott eszközöket használták, ezért az alperes a tényállás tekintetében megsértette a Ket. 50. § (1) és (6) bekezdését, továbbá a Ket. 72. § (1) bekezdés e), ea) és ec) pontjait. Hivatkozott arra is, hogy a munkaügyi ellenőrzés napján másik hatósági ellenőrzéssel is érintett volt, továbbá korábban munkaügyi szabálytalanságot nem követett el, mivel családi szüreteket tartott. Állította, hogy a közteherjegyeket megvásárolta, azok az ellenőrzéskor rendelkezésre álltak, de abban

tévedésben volt, hogy a bejegyzést a jegyek beragasztásával egyidejűleg a munka végén kell megtenni. Az előbbi álláspontja szerint csekély súlyú gondatlanságnak minősül, és az említett körülményeket a bíróságnak az ő javára kellett volna értékelni. Utalt a 2009. március 25-ei előkészítő iratában foglaltakra az elsőfokú közigazgatási szerv vezetőjének sajtóban tett nyilatkozatával kapcsolatban, amelyet nem mérlegelt a bíróság. Előadta, hogy keresetében elsődlegesen a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését, másodlagosan az alperes új eljárásra utasítását kérte, ezért a munkaügyi bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedve, a Pp. 3. § (2) bekezdését megsértve hozta meg döntését.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte a Pp. 339. § (1) és (2) bekezdésének megsértésére hivatkozva. A BH 2001. 404. számú döntésére utalva előadta, hogy a munkaügyi bíróság a törvényben előírtak szerint objektív alapú szankció, amelyet az ellenőrzés során megállapított jogszabálysértés ténye alapoz meg. A bíróság összegének meghatározásánál a törvény kategorikusan felsorolja az irányadó szempontokat, amelyek körébe a munkáltató jövedelmi, szociális körülményei nem tartoznak. A tényállást kellően feltárta, a vonatkozó eljárási szabályokat betartotta, határozatának indokolásából a mérlegelés szempontjai megállapíthatók, ezért a munkaügyi bíróság jogszabálysértően változtatta meg a közigazgatási határozatokat.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos, a felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Pp. 272. § (1) bekezdésében előírt határidőn túl a kérelem kiegészítéseként előterjesztett beadványban foglaltak a felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képezhették.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a munkaügyi ellenőrzés napján, 2008. szeptember 18-án nyolc munkavállaló kezdte meg a szüretet a felperes szőlőterületén, a munkakezdést követően a felperes eltávozott, az alkalmi munkavállalói könyveket a felesége szedte össze. A perben azt a felperes sem vitatta, hogy a munkavállalókat alkalmi foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban kívánta foglalkoztatni, de a munkavállalók AM könyve az ellenőrzés napjára érvényes bejegyzést nem tartalmazott.

Az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról szóló 1997. évi LXXIV. törvény 6. § (2) bekezdése alapján az ellenőrzés

időpontjában AM könyv vagy érvényes bejegyzés hiányában nem állapítható meg a külön törvény hatálya alá tartozó alkalmi foglalkoztatásra irányuló jogviszony létrejötte, ezért az alperes jogszerűen minősítette olyan munkaviszonynak a felperes és az ellenőrzéssel érintett nyolc munkavállaló jogviszonyát, amelyben az Mt. 76. § (1) bekezdése értelmében írásbeli munkaszerződés megkötése és a munkavállalók bejelentése lett volna kötelező.

A munkaügyi bíróság arra helytállóan hivatkozott, hogy e körben nem volt értékelhető a felperesnek a más hatósági eljárásra, valamint arra való hivatkozása, miszerint úgy tudta, hogy az AM könyvbe a munkavégzést igazoló bejegyzést a munka befejezésekor kell megtenni.

Mivel a nyolc munkavállaló nem vitásan a felperes részére végzett munkát, a munkaügyi bíróság tényállás kiegészítése az ügy érdemét nem érintette, ezért ezzel összefüggésben a felperes jogszabálysértést alaptalanul állított.

A Met. 7. § (2) bekezdés ac) pontja értelmében a felperes által elkövetett munkaügyi szabálytalanság esetében a munkaügyi bírság mértéke 30.000-8.000.000 forintig terjedhet. A Met. 7. § (7) bekezdése szerint a munkaügyi bírság összegének megállapításánál figyelembe kell venni különösen a jogszabály megsértésével okozott jogellenes állapot időtartamát, az okozott hátrány nagyságát, a megsértett jogszabályi előírások számát és hatását, valamint az érintett munkavállalók számát.

A munkaügyi bírságot kiszabó közigazgatási határozat megváltoztatására a törvény lehetőséget ad (Met. 8. § (1) bekezdés), de erre kizárólag jogszabálysértés esetén kerülhet sor, konkrétan akkor, ha a bírság összegének megállapítása különösen a Met. 7. §-ába ütközően történt. A munkaügyi bíróság ugyanakkor nem e körbe tartozó szempontokat értékelt döntése meghozatalakor.

A mérlegelés jogszabálysértő voltát megalapozó körülmény hiányában a bírság nem csökkenthető a munkáltató jövedelmi, szociális körülményeire tekintettel (EBH 2005.1348.). A mérlegelés során figyelembe vehető, a törvényben meghatározott szempontok, körülmények alapján - a munkavégzéssel érintett munkavállalók számára tekintettel - a kiszabott bírság összege mértéktartóan került megállapításra, figyelemmel arra, hogy a szabálytalanság nem kisszámú munkavállalót érintett.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes teljes keresetét elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdése alapján a felperes viseli a felülvizsgálati eljárás illetékét is.

Budapest, 2010. július 7.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő